

Legende woordenlijst

Je zal zien dat er achter sommige woorden of zinnen in dit boek geheimzinnige symbooltjes staan. Dit heb ik gedaan telkens wanneer ik dacht dat je iets misschien nog niet zou begrijpen. Telkens wanneer je zo'n symbool ziet, wil dat zeggen dat je de betekenis van een woord of een zin in een van de woordenlijsten achteraan terug kan vinden (p. 97-110). Ik heb de woorden per soort onderverdeeld in zes categorieën. Ze staan per categorie alfabetisch gerangschikt.

Om te weten in welk lijstje je moet kijken, vind je hieronder de legende van de symbolen:

- ♣ **GEWERVELDE DIEREN**
- ⚡ **ONGEWERVELDE DIEREN**
- ⚙ **WETENSCHAPPELIJKE WOORDEN**
- 👁 **MOEILIJKE NEDERLANDSE WOORDEN**
- ⚙ **VERHAALSEL WOORDEN**
- ⚡ **DE DRIE WETTEN VAN HET ZIJN**

I De prik

Mijn ouders hadden een werkkamer waar ze elk een eigen plek hadden. Zo konden ze samen zijn en toch elk hun eigen dingetje doen. Mijn moeder zat meestal achter haar groot eiken bureau te schrijven met de gouden balpen die ze van mijn vader cadeau had gekregen, en mijn vader zat aan dat van hem met allerlei pipetten ⚙, een microscoop en pincetten ⚙ de vreemdste dingen te bestuderen. Zijn bureau was nogal rommelig, maar hij ging heel zorgzaam om met zijn materiaal. Vooral met de schuifpasser ⚙ die hij van mijn moeder had gekregen en waar hij altijd even naar keek voor hij hem gebruikte, waarna hij hem op exact dezelfde plek teruglegde. Er stond een grote houten kast met lades tegen de muur. In een van de stoffige lades lagen allerlei stenen en erboven prijkten vergeelde kaartjes met geheimzinnige namen op, zoals Ammoniet ⚡, Trilobiet ⚡ en Cambrium ⚙. De lade met de stenen was van mijn vader.

‘Papa, waarom bewaar jij stenen?’ vroeg ik hem op een dag. Hij zette z’n bril af en lachte zacht. Hij kwam naast me staan en veegde z’n grote handen af aan z’n witte labojas ⚙ voor hij heel voorzichtig zo’n steen uit de lade haalde en in mijn handen legde: ‘Dat zijn niet zomaar stenen. Kijk er maar eens goed naar.’

Ik deed wat m’n vader vroeg.

‘Hé, het lijkt of er een slak op getekend staat,’ zei ik.

‘Ja, inderdaad! Dit is een fossiel ⚙,’ zei hij. ‘Fossielen ⚙ zijn versteende skeletten of afdrucken van planten of dieren.’

‘Afdrukken?’ vroeg ik niet begrijpend.

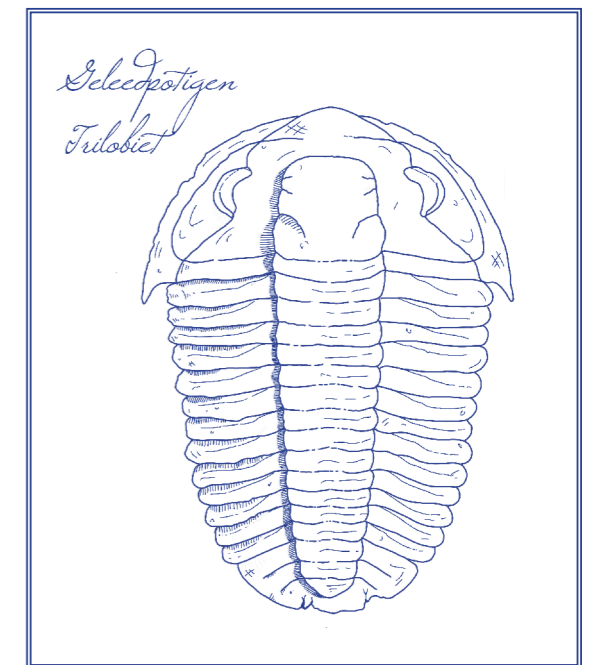
‘Zoals een stempel,’ verduidelikte mijn moeder van achter haar bureau.

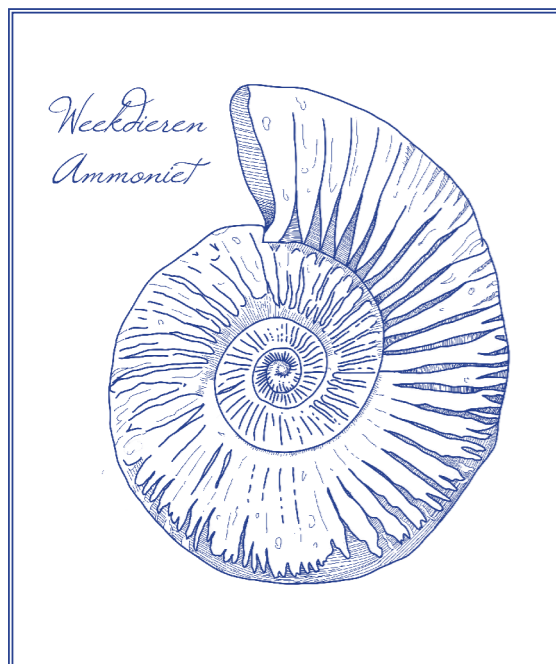
‘Ja, zoals een stempel,’ lachte m’n vader.

‘En dit fossiel ⚙ is van een ammoniet ⚡.’

‘Een ammowat?’

‘Een uitgestorven inktvissensoort ⚡,’ zei m’n vader. Het klonk me allemaal nogal ingewikkeld.

‘Kijk,’ kwam mijn moeder tussen, ‘je vader probeert te zeggen dat deze slaksteen eigenlijk de stempel van een inktvis is. Een inktvis die heel heel heel veel jaren geleden leefde en nu niet meer bestaat!’

‘Wauw!’

‘En weet je dat er ook dieren zijn die zo oud zijn maar nog wél bestaan? Die zijn zo oud en gaan al zo lang mee dat we ze soms levende fossielen noemen,’ zei m’n vader.

‘Zeg papa, en ken jij zo’n dier dat er al zo lang is?’

Mijn vader nam m’n hand en liep met me naar de boekenkast. Hij haalde er een dik boek uit en toonde me een tekening van een heel lelijk beest.

‘Beikes!’ zei ik en ik trok m’n neus op.

‘Mag ik ook eens kijken?’ Mijn moeder kwam naast ons staan en keek naar

de prent. ‘Wat is dat voor een griezel!’ riep ze uit.

‘Dit is de zeeprik. Zijn wetenschappelijke naam is *Petromyzon marinus*. Hij behoort tot de oudste gewervelde diergroep, de kaakloze vissen. Hij begint zijn leven in zoet water. Hij is dan nog maar een kleine larve. En weet je dat het zeven tot negen jaar duurt eer hij zijn uiteindelijke vorm aanneemt?’

‘Het duurt zo lang om zo’n lelijke griezel te worden?!’

‘Ja, en die gedaanteverwisseling is heel bijzonder. We noemen dat een metamorfose. Tijdens die metamorfose gaat de zeeprik van het zoete water naar het zoute water.’

‘Hij ziet er wel heel griezelig uit papa. Ik vind het eigenlijk een beetje zielig voor hem.’

‘Misschien komt dat door zijn kaakloze zuigmond. Daarmee zuigt hij zich vast aan het lichaam van vissen of zeezoogdieren. En dan...’ Mijn vader trok grote ogen.

‘Wat dan papa?’

‘Als hij zich heeft vastgezogen aan een dier drinkt hij z’n bloed.’

‘Als een echte vampier!’ gilte ik bang.

‘Als een echte vampier,’ herhaalde mijn vader op fluisterton. ‘En op een bepaald moment,’ ging hij verder, ‘op een bepaald moment stopt de zeeprik met eten.’

‘Waarom doet hij dat? Dat is toch niet slim, dan gaat hij dood!’

‘Ja,’ antwoordde mijn vader, ‘maar voor hij doodgaat keert hij terug naar het zoete water om er kuit te schieten. En zo doet hij dat al vijfhonderd miljoen jaar.’

‘Vijfhonderd miljoen jaar,’ herhaalde m’n moeder traag. ‘Merkwaardig.’ Ze gaf mijn vader een kus en ging weer achter haar bureau zitten. Ze keek dromerig voor zich uit, het drukknopje op haar gouden balpen ritmisch in en uit klikkend. ‘Merkwaardig,’ zei ze weer.

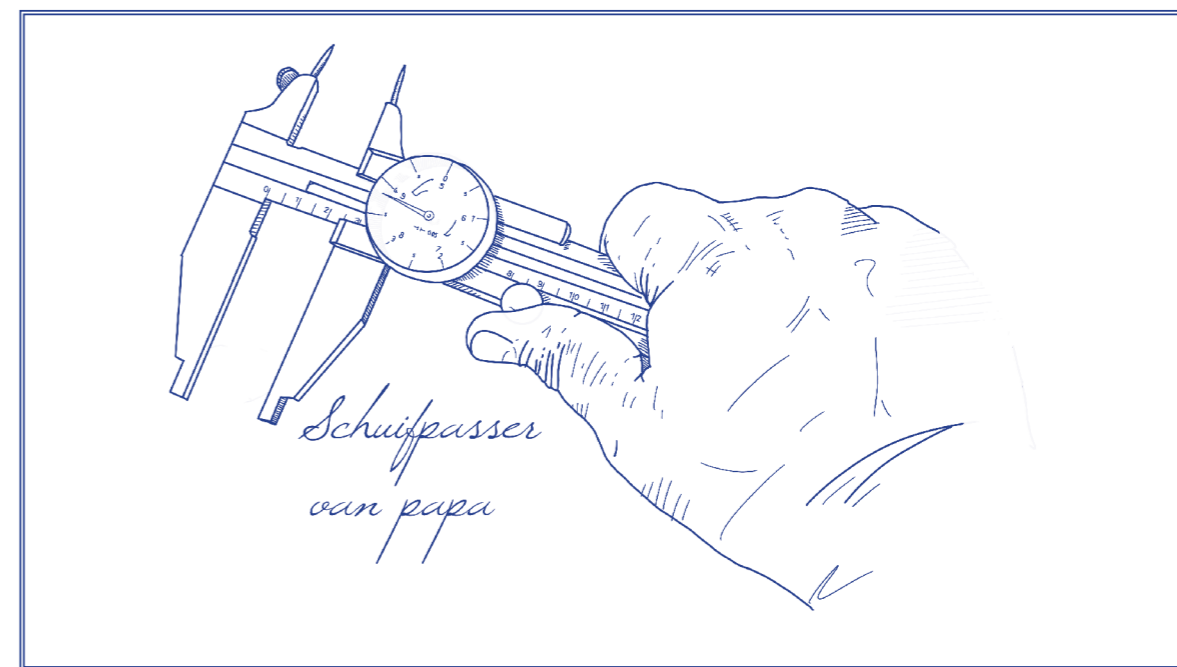
Een paar dagen later gebeurde het eerste wonder. Mijn ouders zaten beneden in de woonkamer.

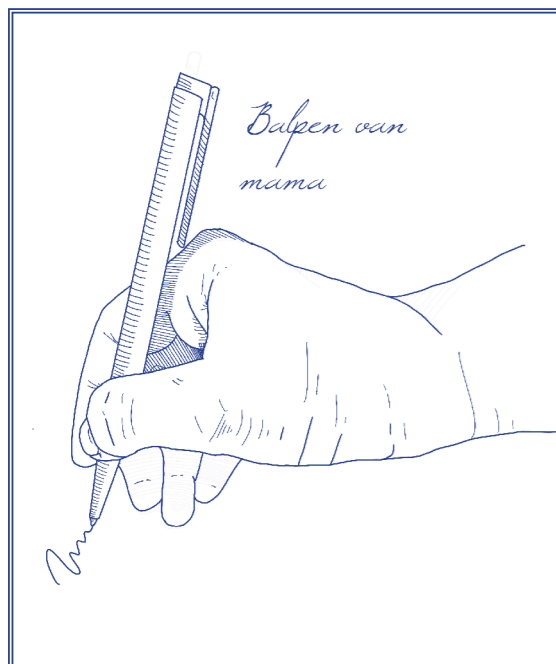
‘Ga jij je tanden al poetsen en je pyjama aandoen?’ vroeg m’n moeder. Ik liep de trap op naar m’n slaapkamer om m’n spullen te pakken, maar toen ik de deur opendeed werd ik verrast door een kille bries die in m’n gezicht blies. Doorheen het schemerige donker zag ik dat mijn raam open stond, wat vreemd was want een paar uur geleden toen ik mijn huiswerk zat te maken, was het raam nog

dicht geweest. De gordijnen stonden bol en wapperden spookachtig door het open raamkozijn mijn kamer in. Een akelig zicht en snel knipte ik het licht aan. Behalve het klappen van de fladderende stof was het muisstil in m’n kamer. Ik keek om me heen, bang dat er iemand in mijn kamer zou zijn. En toen zag ik ze liggen, op de grond voor het raam: vier papieren. Ik raapte ze op. Op een van de losse bladeren stond een prachtige tekening van een dier. Ik herkende er de prik in waarover mijn vader me enkele dagen daarvoor had verteld. Op een van de andere bladeren stond in sierlijke letters een titel.

‘Waarom de prik een kaakloze vampier werd.’

Van wie waren die papieren en hoe waren ze hier terechtgekomen? Wie had dit geschreven? Ik haastte me de trap af naar de woonkamer.

'De kleine zilveren priklarve kwam uit zijn eitje zonder ogen. Hij was blind voor de andere schepselen om hem heen en voor de planten die hem omringden. Hij dreefrond in complete...'

Midden in de zin stopte ze abrupt met lezen. Ze kneep haar ogen tot spleetjes en keek me aan alsof haar plots een licht was opgegaan. 'Het zal toch niet waar zijn zeker!' zei ze verbouwereerd.

'Wat?' vroeg ik.

'Ik weet wat dit is!' fluisterde ze verbluft. 'Dit is werkelijk enorm... ik kan het haast niet geloven, ik had nooit gedacht ooit zoiets in handen te krijgen...'

'Wat in handen te krijgen, mama?'

'Wat jij daar in je kamer gevonden hebt is niets minder dan een authentiek, een onvervalst, een echt... Verhaalsel.'

'Een wat?'

'Een Verhaalsel!' zei m'n vader. 'Ben je daar zeker van schat?'

'Heel zeker.'

'Wat is dat voor iets?' vroeg ik beduusd.

'Een Verhaalsel is iets magisch,' zei m'n moeder geheimzinnig. 'Niemand weet waar ze vandaan komen. Ze vertellen geheimen die iedereen vergeten is.'

'Echt mama?'

'Echt waar! Ik heb erover gehoord als kind. Jammer genoeg heb ik er zelf nooit één onder ogen gekregen want weet je...' en ze pauzeerde even, 'van Verhaalsels wordt gezegd dat ze een eigen wil hebben. Je kan ze nergens kopen, je vindt ze niet als je ernaar zoekt. Ze komen enkel naar je toe als ze dat zelf willen en...' sprak ze toen, haar ogen groot, met

irissen verzadigd van lichtgevend blauw, 'dit Verhaalsel heeft jou uitgekozen. Het wil van jou zijn.'

'Waarom?' vroeg ik.

'Dat weet alleen het Verhaalsel zelf.'

'Dit Verhaalsel is van onschatbare waarde,' zei m'n vader terwijl hij z'n bril begon op te poetsen. Dat deed hij vaak wanneer hij een ernstige mededeling deed. 'Je kan het maar beter goed bewaren.'

Ik stond sprakeloos. Ik had nog nooit over iets als een 'Verhaalsel' gehoord. Vol ontzag keek ik naar de bladzijden in mijn hand.

'Dit Verhaalsel heeft mij uitgekozen?' vroeg ik verbijsterd.

'Ja, dit Verhaalsel heeft jou uitgekozen,' zei m'n moeder. Ze keek me heel doordringend aan, haar ogen als flonkerend water waarin ik mijn gezicht in het klein weerspiegeld zag.

En dat was voor mij het begin... het begin van de Verhaalsels.

'Mama, papa, kijk eens wat ik gevonden heb!' Ik reikte hen de teksten en tekening aan. Mijn vader keek ernaar en fronste zijn dikke wenkbrauwen.

'Waarom de prik een kaakloze vampier werd,' las hij. 'Waar lag dat?'

'In mijn kamer, en het raam stond open!'

'Dat is vreemd, ik heb het niet open gedaan,' zei m'n moeder verbaasd.

'Ik ook niet,' zei m'n vader.

Mijn ouders bestudeerden de papieren aandachtig.

'Zou iemand ze van op straat in mijn kamer gegooid hebben?' vroeg ik ongelovig.

'Dat kan niet, het raam is te hoog!' zei m'n moeder en ze begon de tekst onder de titel te lezen:

Waarom de prik een kaakloze vampier werd

De kleine zilveren prikclarve kwam uit zijn eitje zonder ogen. Hij was blind voor de andere schepselen om hem heen en voor de planten die hem omringden. Hij dreef rond in complete duisternis en hoorde enkel het gedempt tikken van regendruppels die kringen tekenden op het wateroppervlak boven hem.

‘Waarom ben ik hier?’ vroeg hij zich af. Hij dwaalde door het zoete water terwijl hij nadacht over die vraag, maar er schoot hem geen antwoord te binnen. Het maakte hem somber. Waarom zou hij nog langer moeite doen om in het water rond te drijven? Wat had dat rondrijven uiteindelijk voor zin? Hij zocht de eentonige veiligheid van een slibbank [▲] op, groef z’n kleine lijfje in de modderige bodem in en deed niks meer.

‘Waarom ben ik hier?’ dacht hij telkens en telkens weer maar hoe erg hij ook zijn best deed, een antwoord kwam er niet. De tijd verstreek en de prikclarve bleef waar hij was.

‘Waarom ben ik hier?’ Ondertussen groeide hij en zijn zilveren huid werd langzaam bruin. Na vele, vele bolle manen merkte hij dat hij schaduwen kon onderscheiden want op zijn kop waren twee ogen gegroeid. Hij wroette zichzelf de drassige [◊] modder weer uit en bekeek de wereld voor het eerst. Die wereld was mooi en indrukwekkend maar nog steeds zat hij met die ene vraag:

‘Waarom ben ik hier?’

De prik vroeg het zich nu al zo lang af, dat hij vreesde dat het antwoord in zijn eigen gedachten waarschijnlijk niet te vinden was. Hij zette koers naar de uitgestrekte zoute wateren [✦] om het aan de andere dieren te vragen.

Onderweg zag hij langs de oever een slak zitten.

‘Dag slak. Kan jij me vertellen waarom je hier bent?’

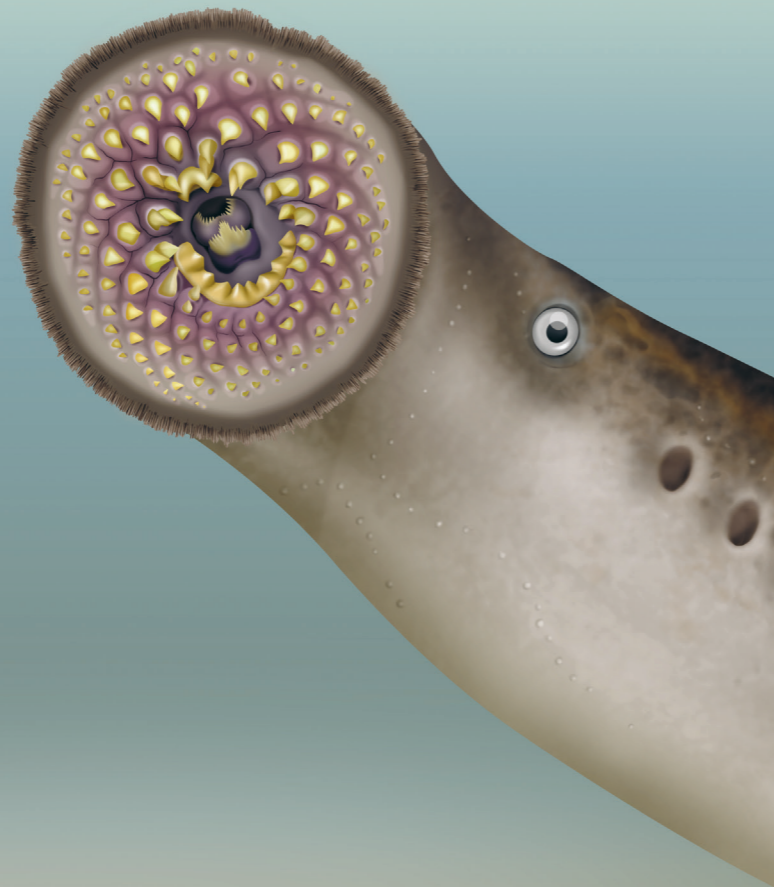
‘Ik ben hier om te wachten op een andere slak.’

‘Waarom wacht je op een andere slak?’

‘Om mee te versmelten.’

‘En waarom wil je versmelten, slak?’

fig. 1
Petromyzon marinus

‘Euh... waarom?’ vroeg de slak verbaasd. ‘Om liefde te voelen.’

‘Maar wat is de uiteindelijke zin van al die dingen, slak?’

De slak lachte onnozel: ‘Kweetnie,’ zei hij en hij gleed er op z’n duizendste gemak weer vandoor.

‘Als je niet weet wat de uiteindelijke zin is van de dingen die je doet, kan je ze toch evengoed niet doen?’ riep de prik hem nog na, maar de slak luisterde niet meer. Hij had een andere slak gezien en wilde veel liever liefde voelen dan verder te gaan met dit gesprek.

Bij de zoute waterplas ☼ zag de prik een kwal op hem afkomen.

‘Dag kwal, kan jij me vertellen waarom je hier bent?’

‘Ik ben hier om te dansen.’

‘En waarom dans je, kwal?’

‘Dansen maakt me blij.’

‘Maar wat is de uiteindelijke zin daarvan, kwal?’

‘Kweetnie,’ antwoordde de kwal, en hij danste vrolijk verder.

Toen zag de prik boven het water een vlinder vliegen en hij besloot zijn kans nog één keer te wagen:

‘Dag vlinder, kan jij me vertellen waarom je hier bent?’

‘Ik ben hier om door de lucht te vliegen.’

‘En waarom vlieg je door de lucht, vlinder?’

‘Om naar naar de schoonheid van de bloemen te kijken.’

‘Maar wat is de uiteindelijke zin daarvan, vlinder?’

‘Kweetnie.’

De prik werd bijna gek van de nietszeggende antwoorden.

‘Ergens moet het toch allemaal zin hebben?!’ riep hij wanhopig uit.

‘Ik weet van geen zin,’ zei de vlinder. ‘Ik vlieg hier een tijd rond en als mijn tijd op is zal ik mijn vleugels voorgoed te rusten leggen.’

De prik schrok: ‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Dan zal ik ophouden te bestaan, zoals alle andere schepselen. Dat moet volgens de Eerste Wet van het Zijn △.’

‘Wat is de Eerste Wet van het Zijn △?’ vroeg de prik verbaasd.

‘De Eerste Wet △ zegt dat geen enkel schepsel een eeuwige adem krijgt. Hij staat boven alle andere wetten. De Elementen ☼ hebben erover gestemd toen de aarde nog zonder hart was.’

‘Dus wij zijn hier allemaal om er uiteindelijk niet meer te zijn?’ riep de prik verschrikt uit. Maar de vlinder was al weg, terug het warme blauw van de lucht in om naar de schoonheid van de bloemen te kijken.

De prik wist nu wat hem te doen stond. Niets had uiteindelijk zin als je geen eeuwige adem had. Hij maakte zich heel groot en riep de Elementen ☼:

‘Zon! Maan! Wind! Donder! Regen! Hagel! Sneeuw! Eb! Vloed!’ De Elementen ☼ schrokken en wendden zich tot hem:

‘Smeken, spreken, fluisteren. Noem onze naam en wij luisteren,’ zei Vloed.

‘Vereerde Elementen ☼,’ begon de prik, ‘ik heb lang nagedacht over waarom ik hier ben en wat de uiteindelijke zin is van de dingen die ik doe. Ik ben helaas tot de conclusie gekomen dat die er niet is omdat ik geen eeuwige adem heb.’

Zon boog meewarig ◊ het hoofd en sprak:

‘Ben je nog altijd blind, hou je je ogen dicht, zie je dan geen zin in mijn lied van licht ☼?’

‘Ik zie niet in wat voor zin een lied van licht ☼ heeft als ik het straks toch niet meer kan horen,’ antwoordde de prik beslist.

De zussen Eb en Vloed spraken:

‘En het water waarin wij je wiegen, prik, zachtjes wiegen heen en weer, is dat niet voldoende zin? Wat voor zin wil je nog meer?’

‘Ik zou niet weten welke zin ik moet vinden in heen en weer wiegen als ik op een bepaald moment toch roerloos zal zijn,’ antwoordde hij bits.

Donder werd boos en bulderde: ‘En de zin van dit heden dan? Dat je dit leven leven kan?’

‘Ik zou niet weten welke zin ik moet zien in dit leven als het me toch weer zal worden ontnomen!’

De Elementen ☼ wisten niet wat ze hoorden:

‘Ik eis een eeuwige adem. Eeuwige adem is het enige wat uiteindelijk zin heeft.’

Sneeuw schudde het hoofd, koude vlokken vielen uit haar witte haar op het water.

‘Prik, jij bent de eerste die dit vraagt! Geen heeft hierover ooit geklaagd.’

Elk krijgt een adem om mee te leven en is bereid die weer af te geven.’

De prik antwoordde pinnig: ‘De andere schepselen hebben er nog nooit over geklaagd omdat ze primitief zijn. Ze zijn van

het soort dat niet nadenkt. Maar ik, de prik, ben anders. En ik eis een eeuwige adem.'

De Elementen ✨ verstomden. Heel even leek het of de aarde stopte met draaien. Toen zong Zon:

'Sta stil bij je eis, overweeg dit verzoek,
een wens die uitkomt is soms eerder een vloek.'

'Ik weet wat ik wil!' tierde de prik. 'Ik wil een eeuwige adem.'

Een hele poos zei niemand iets. Alle Elementen ✨ keken elkaar aan. Ze trokken zich terug om zich over het verzoek van de prik te beraden. Het duurde een hele tijd voor ze tot een besluit kwamen. Toen ze het allemaal eens waren geworden met elkaar riepen ze de prik.

'En,' vroeg de prik, 'gaan jullie tegemoetkomen aan mijn eis?'

Vriend Wind nam het woord:

'Eeuwige adem, het is je gegeven.

Bezwaard met de last van 't oneindige leven.

Teer op het leven van allen hier.

Dool door de wateren als een vampier.'

Van zodra vriend Wind die woorden had uitgesproken, begon de prik te veranderen. Zijn lijf werd nog langer en spitsier en op de plaats van zijn kaken en mond kwam een vlezige zuignap te zitten.

'Hoe moet ik nu eten?' dacht hij ongerust.

'Je mond en je kaken verdwenen voorgoed. Leven zal jij op de andr'en hun bloed,' sprak Regen.

De prik leek door de transformatie nu een soort dode tussen de levenden. Hij kon zich enkel nog voeden met het bloed van anderen door zich eraan vast te zuigen. Hij deed alle dieren huiveren 💎 met zijn afzichtelijke verschijning.

Eerst vond de prik dat niet zo erg. Hij had er immers de eeuwige adem voor in de plaats gekregen. Hij zwom vele, vele bolle manen door de diepte, maakte alles oneindig veel keer mee. Hij voelde telkens weer een liefde ontluiken 💎 waarvan hij wist dat ze ooit zou uitdoven. Ontelbaar veel keer moest hij afscheid nemen van degenen die hij nog had zien geboren worden. Er was op den duur niets wat hem nog kon verwonderen, niets wat hem nog blij kon maken, niets wat hem nog angst kon inboezemen want hij had alles nu al zoveel keer gezien en

beleefd. De prik was uitgeput. Het liefste had hij zijn eeuwige adem aan de Elementen ✨ teruggegeven. Waarom had hij niet eerder beseft dat net zijn eindigheid het geschenk was geweest dat alles uiteindelijk zin had gegeven? Waarom was hij niet gewoon blij geweest met zijn tijdelijk bestaan? Waarom had hij toen niet de tijd genomen om blij te dansen, schoonheid te zien en lief te hebben? Vervuld van spijt om alle dingen die hij gemist had toen hij nog geen eeuwige adem had, overleefde hij alle verdere tijden. Eenzaamheid is zijn lot.

Zo is het echt gebeurd.

Sinds die dag heeft de prik een zuignap als mond en is hij gedoemd om als levend fossiel ✨ door de wateren te dolen, moe van zijn eeuwig bestaan en hunkerend 💎 naar een einde dat er nooit zal komen.